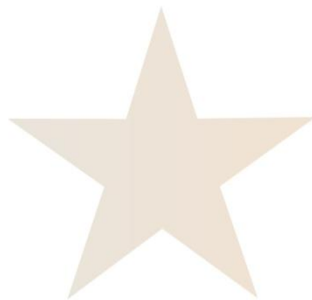

Az EBH ajánlásai

a bankok Euribor-panelben való részvételével kapcsolatos tevékenységek felügyeleti ellenőrzéséről

Az EBH ajánlásai a bankok Euribor-panelben való részvételével kapcsolatos tevékenységek felügyeleti ellenőrzéséről

Tartalomjegyzék

1.	Összefoglaló	3
2.	Háttér és indokok	4
3.	Az EBH ajánlásai a bankok Euribor-panelben való részvételével kapcsolatos tevékenységek felügyeleti ellenőrzéséről	6
4.	Konzultáció és hatásvizsgálat	11
5.	Az ajánlásoknak való megfelelés igazolása	12

1. Összefoglaló

A piaci referencia-kamatlábak, valamint a kapcsolódó számítási eljárások és az irányítási rendszerek a közelmúltban a közfigyelem középpontjába kerültek. Az Európai Bankhatóság (EBH) és az Európai Értékpapír-piaci Hatóság (EÉPH) felügyeleti tanácsa 2012 szeptemberében megállapodott arról, hogy fokozni fogja a hatáskörrel rendelkező hatóságok közötti együttműködést az Euribor panelben résztvevő bankokkal kapcsolatos vizsgálat és végrehajtás területén. A két hatóság az Euribor-EBF működésének közös felülvizsgálatáról is megállapodott annak érdekében, hogy átfogóan megismerjék az Euribor meghatározásával kapcsolatos folyamatot, valamint azt, hogy az miért van kitéve a manipuláció kockázatának. A jelenlegi intézményi keretben a benchmark kamatláb meghatározása nem szabályozott tevékenység az Európai Unióban, és az Euribor-EBF-re mint az Euribor benchmark adminisztrátorára nem vonatkozik a pénzügyi szektorhoz köthető külön jogszabály. Mivel az Euribor rendszerszempontrú jelentőséggel bír, és a felülvizsgálat (Jelentés az Euribor igazgatásáról és ellenőrzéséről) jelentős hiányosságokat tárt fel, az Euribor megbízhatóságának és hitelességének növelése érdekében szükségesnek bizonyult azonnali intézkedésekre ajánlásokat tenni.

Az ajánlások harmonizált felügyeleti gyakorlatokat határoznak meg az Euribor értékek bankok általi szolgáltatása folyamatának ellenőrzéséről. Ezen folyamatok felügyeletével kapcsolatos szabályok létrehozása révén az Euribor panelben résztvevő minden bank harmonizált felügyeleti ellenőrzésének köszönhetően nőni fog az Euribor megbízhatósága. Az ajánlások az EBH 2011. szeptember 27-én közzétett belső irányításról szóló iránymutatását egészítik ki, amely már részletesen meghatározta a hitelintézetek belső szervezeti felépítésére, vezető testületére, kockázatkezelési és ellenőrzési eljárásaira, többek között az új termékek jóváhagyására vonatkozó folyamatra, az informatikai rendszerekre, az üzletmenet-folytonossági menedzsmentre és az átláthatóságra vonatkozó követelményeket. Az ajánlásokon kívül az EBH és az EÉPH a felülvizsgálat eredményei alapján visszajelzést ad az Euribor-EBF-nek.

Az ajánlások elsősorban az Euribor panelben részt vevő bankok belső vállalatirányítási rendszerének megerősítését, ideértve a magatartási kódex megerősítését előíró elvárásokra terjednek ki, különös hangsúlyt fektetve a belső összeférhetlenségek azonosítására és kezelésére, a belső ellenőrzési keretekre (többek között az auditokra), a nyilvántartási szabályokra és az aktuális ügyletekkel való összehasonlításra. Annak érdekében, hogy a panel reprezentatív legyen, a hatáskörrel rendelkező hatóságoknak javasolt az európai pénzpiacokon aktív bankokat ösztönözni az Euribor panelben való részvételre.

2. Háttér és indokok

A közvélemény az elmúlt években kitüntetett figyelmet fordított a pénzügyi referencia-kamatlábakra, az azokhoz kapcsolódó számítási eljárásokra és vállalatirányítási rendszerekre. A szabályozó és felügyeleti közösségek, csakúgy mint a pénzügyi piacok körében igény fogalmazódott meg a referencia-kamatláb meghatározására szolgáló mechanizmus/eljárás megreformálása iránt.

Az EBH és az EÉPH közös kezdeményezést indított el, figyelembe véve i. az Unió-szerte alkalmazandó bankközi és a kapcsolódó kamatlábak mutatóinak meghatározása során felmerülő esetleges súlyos hiányosságokat, ii. a bankközi referenciaértékek széles körű felhasználását, valamint a kamatlábakba vetett bizalom csökkenésének a pénzügyi piacokra gyakorolt lehetséges következményeit, ezenfelül iii. a bankközi referencia-kamatlábak esetleges manipulálásából vagy helytelen meghatározásából eredő bizalmatlanságot, ami más pénzügyi piaci referenciaértékekkel vagy mutatókkal kapcsolatban is nőhet.

Az EBH és az EÉPH felügyeleti tanácsa 2012 szeptemberében megállapodott a benchmarkokat érintő kérdésekkel kapcsolatos teendőkről, különösen a következőkről:

- a hatáskörrel rendelkező hatóságok közötti együttműködés fokozása a vizsgálati és végrehajtási tevékenységeiket illetően. Ebből a célból 2012 októberében szakértői hálózat alakult, amelynek feladata a hatáskörrel rendelkező hatóságok által folytatott vizsgálatokkal kapcsolatos információcsere és bizonyos esetekben, különösen az Euriborral kapcsolatos esetekben, a hálózat tagjai közötti együttműködés biztosítása;
- az Euribor-EBF működésének felülvizsgálata annak érdekében, hogy átfogóan megismerjék az Euribor meghatározásával kapcsolatos folyamatot, valamint azt, hogy az miért van kitéve a manipuláció kockázatának, valamint
- rövid távon stabil keretrendszer létrehozása érdekében az Európa-szerte elterjedt referenciaérték meghatározási (többek között az Euribor és más összehasonlítható kamatlábak meghatározására vonatkozó) folyamatokra fókuszáló alapelvek kidolgozása.

A jelenlegi intézményi keretben a benchmark kamatláb meghatározása nem szabályozott tevékenység az Európai Unióban, és az Euribor-EBF-re mint az Euribor benchmark adminisztrátorára nem vonatkozik a pénzügyi szektorhoz köthető külön jogszabály. Mivel az Euribor rendszerszemponrtú jelentőséggel bír, és a felülvizsgálat jelentős hiányosságokat tárt fel, az Euribor megbízhatóságának és hitelességének növelése érdekében szükségesnek bizonyult azonnali intézkedésekre ajánlásokat tenni.

A szabályozási keret már tartalmaz követelményeket az intézetek belső irányítására vonatkozóan, amelyek a kamat meghatározásával kapcsolatos folyamat és a referenciaértékek használata tekintetében is irányadóak. A 2006/48/EK irányelv 22. cikke előírja, hogy a hatáskörrel rendelkező hatóságoknak minden hitelintézettől meg kell követelniük, hogy megbízható vállalatirányítási rendszerrel rendelkezzenek. Az EBH létrehozásáról szóló rendelet 16. cikke szerint az EBH-nak a következetes, hatékony és eredményes felügyeleti gyakorlatok létrehozása érdekében és az uniós jog közös, egységes és következetes alkalmazásának biztosítása céljából a hatáskörrel rendelkező

hatóságoknak vagy a pénzügyi intézményeknek címzett iránymutatásokat kell kibocsátania. Az Euribor meghatározásával kapcsolatos folyamatban részt vevő bankok belső vállalatirányítási rendszeréhez harmonizált előírásokat megfogalmazó, e dokumentumban szereplő ajánlások az EBH 2011. szeptember 27-én közzétett belső irányításról szóló iránymutatását egészítik ki, amely már részletesen meghatározta a hitelintézetek belső szervezeti felépítésére, vezető testületére, kockázatkezelési és ellenőrzési eljárásaira, többek között az új termékek jóváhagyására vonatkozó folyamatra, az informatikai rendszerekre, az üzletmenet-folytonossági menedzsmentre és az átláthatóságra vonatkozó követelményeket.

Az EBH és az EÉPH ezenkívül olyan, az európai benchmark kamatlábak meghatározására vonatkozó alapelvek kidolgozására is törekszik, amelyek a benchmarkok valamennyi típusára és az ezeket szabályozó szervezetekre is kiterjednek.

3. Az EBH ajánlásai a bankok Euribor-panelben való részvételével kapcsolatos tevékenységek felügyeleti ellenőrzéséről

Az ajánlások jogállása

1. Az e dokumentumban szereplő ajánlásokat a 716/2009/EK határozatot módosító és a 2009/78/EK bizottsági határozatot hatályon kívül helyező, az Európai Felügyeleti Hatóságot (Európai Bankhatóságot) létrehozó 2010. november 24-i 1093/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: EBH-rendelet) 16. cikkének rendelkezéseivel összhangban adták ki. Az EBH-rendelet 16. cikkének (3) bekezdése szerint a hatáskörrel rendelkező hatóságok és a pénzügyi intézmények minden erőfeszítést megtesznek azért, hogy megfeleljenek az ajánlásoknak.
2. Az ajánlások rögzítik az EBH álláspontját a Pénzügyi Felügyeletek Európai Rendszerén belüli megfelelő felügyeleti gyakorlatokról, vagy arról, hogy miként kell alkalmazni az uniós jogot egy adott területen belül. Az EBH ezért elvárja, hogy valamennyi hatáskörrel rendelkező hatóság tartsa be a neki címzett ajánlásokat. Az ajánlások hatálya alá tartozó, hatáskörrel rendelkező hatóságok azzal tesznek eleget az ajánlásoknak, hogy adott esetben beépítik azokat saját felügyeleti gyakorlataikba (például saját jogi kereteik vagy felügyeleti folyamataik módosításával), többek között ott, ahol az iránymutatás elsősorban a pénzügyi intézményekre vonatkozik.

Jelentési követelmények

3. Az EBH-rendelet 16. cikkének (3) bekezdése értelmében 2013. március 11-ig az egyes hatáskörrel rendelkező hatóságok kötelesek értesíteni az EBH-t arról, hogy megfelelnek-e vagy meg kívánnak-e felelni ezen ajánlásoknak, illetve ha nem, ez esetben tájékoztatniuk kell a Hatóságot a meg nem felelés indokairól. Amennyiben a fenti határidőig ilyen értesítés nem érkezik, az EBH úgy tekinti, hogy a szóban forgó hatáskörrel rendelkező hatóság nem felel meg az ajánlásoknak. Az értesítéseket „EBA/Rec/2013/01” hivatkozással az V. fejezetben szereplő formanyomtatványon kell megküldeni a compliance@eba.europa.eu címre. Az értesítéseket olyan személyek nyújthatják be, akik megfelelő felhatalmazással rendelkeznek arra nézve, hogy hatáskörrel rendelkező hatóságuk nevében nyilatkozzanak annak megfeleléséről.
4. A 16. cikk (3) bekezdésének megfelelően az értesítéseket közzé teszik az EBH honlapján.

Tartalomjegyzék

I. cím – Tárgy, hatály és fogalommeghatározások.....	8
II. cím – A bankok Euribor panelben való részvételével kapcsolatos tevékenységek felügyeleti ellenőrzésére vonatkozó követelmények	9
III. cím – Záró rendelkezések és végrehajtás.....	10

Az EBH ajánlásai a bankok Euribor panelben való részvételével kapcsolatos tevékenységek felügyeleti ellenőrzéséről

I. cím – Tárgy, hatály és fogalom meghatározások

Tárgy

1. Ezek az ajánlások kiegészítik az EBH belső irányításról szóló iránymutatását (GL 44-es számú 2011. szeptember 27-i dokumentum) azáltal, hogy elvárásokat fogalmaznak meg az hitelintézetek belső irányítási rendszerének felügyeleti ellenőrzésére a hitelintézetek Euribor panelben való részvételére tekintettel.

Fogalom meghatározások

2. Ezen ajánlások alkalmazásában a következő fogalom meghatározásokat kell alkalmazni:
 - a) „Euribor”: az Euribor-EBF által meghatározott valamennyi futamidő tekintetében alkalmazandó Euribor kamatlábak;
 - b) „Euribor panelben résztvevő bank”: olyan, a 2006/48/EK irányelv 4. cikkének (1) bekezdése szerinti hitelintézet, amely részt vesz az Euribor-EBF által meghatározott Euribor kamatlábakat rendelkezésre bocsátó panelben;
 - c) „kamatláb értéket szolgáltató”: az Euribor panelben résztvevő bank munkatársa, aki közreműködik az Euribor kamatlábérték szolgáltatási folyamatában;
 - d) „magatartási kódex”: olyan belső vállalati dokumentáció, amely a kamatláb szolgáltatási folyamatára vonatkozó előírások mellett ismerteti a különböző szereplők felelősségi köreit és feladatait;
 - e) „vezető testület”: egy hitelintézet felügyeleti és irányítási funkciót magában foglaló irányító szerve (vagy szervei), amely végső döntéshozatali hatáskörrel rendelkezik, és amelyet felhatalmaztak arra, hogy megszabja a hitelintézet stratégiáját, célkitűzéseit és általános irányát.

Hatály és alkalmazási szint

3. Ezek az ajánlások valamennyi, az Euribor panelben résztvevő bankokat felügyelő, hatáskörrel rendelkező hatóságra alkalmazandók.

II. cím – A bankok Euribor panelben való részvételével kapcsolatos tevékenységek felügyeleti ellenőrzésére vonatkozó követelmények

4. A hatáskörrel rendelkező hatóságoknak ajánlott a felügyeleti felülvizsgálati ellenőrzésük tárgyát képező hitelintézetek folyamatai közé felvenni az Euribor kamatláb szolgáltatásának folyamatát.
5. A hatáskörrel rendelkező hatóságoknak ajánlott annak biztosítása, hogy az Euribor-bankok kockázatkezelési és -ellenőrzési politikái kiterjedjenek a kamatláb szolgáltatásának folyamatára. Ez tulajdonképpen azt jelenti, hogy az Euribor panelben résztvevő bankoknak mindenkor a „négy szem” elvét kell alkalmazniuk az Euribor kamatlábak szolgáltatásakor. Az Euribor panelben résztvevő bankokon belül képzést kell szervezni mind a kamatlábat szolgáltató munkatársaknak, mind az Euribor kamatlábakat felhasználók számára.
6. A hatáskörrel rendelkező hatóságoknak ajánlott annak előírása az Euribor panelben résztvevő bankok számára, hogy készítsék el meg az Euribor kamatláb szolgáltatására vonatkozó belső magatartási kódexet, ha még nem rendelkeznek ilyennel, illetve vizsgálják felül a már meglévő ilyen magatartási kódexeiket. Minden Euribor panelben résztvevő bankon belül a kamatlábat szolgáltató munkatársaknak és azok közvetlen feletteseinek írásban kell igazolniuk, hogy elolvasták a magatartási kódexet, és kötelezettséget vállalnak arra, hogy betartják az abban foglalt előírásokat.
7. A magatartási kódexnek ki kell térnie az összeférhetetlenség esetén irányadó politikára, többek között
 - a) olyan hatékony eljárások meghatározása révén, amelyek célja az összeférhetetlenség kockázatával járó tevékenységekben részt vevő munkatársak közötti információcsere megelőzése és ellenőrzése, ahol az ilyen jellegű információk megosztása hatással lehet a szolgáltatott benchmark kamatláb értékekre;
 - b) olyan szabályok meghatározása révén, amelyek célja a kamatlábat szolgáltató cégek közötti, valamint a kamatlábat szolgáltató cégek és a benchmark adminisztrátorok közötti összeférhetetlenségek elkerülése;
 - c) olyan intézkedések bevezetése révén, amelyek megelőzik vagy megakadályozzák a benchmark kamatlábak szolgáltatásában érintett munkatársak helytelen befolyásolását;
 - d) a benchmark kamatlábak szolgáltatásában érintett munkatársak javadalmazása, valamint az elsősorban más tevékenységet végző személyzet javadalmazása, illetve az általuk termelt bevételek közötti közvetlen kapcsolat elhárítása révén, ahol összeférhetetlenségre kerülhet sor az ilyen tevékenységekkel kapcsolatban.
8. A hatáskörrel rendelkező hatóságoknak ajánlott annak előírása az Euribor panelben résztvevő bankok számára, hogy hozzanak létre, hajtsanak végre és tartsanak fenn a magatartási kódex követelményeinek betartását biztosító megfelelő belső ellenőrzési mechanizmusokat. A szolgáltatott adatok ellenőrzésének ki kell térnie az aktuális, ügyleteken alapuló, ellenőrizhető adatokkal való összehasonlításra, valamint a szolgáltatásból eredő bármilyen fordított ügylet

azonosítására. A megfelelésről (benne a fordított ügyletekről) szóló megállapításokat rendszeresen jelenteni kell az ügyvezetés számára. A kamatlábak szolgáltatási folyamatát és a kapcsolódó eljárásokat rendszeres belső és külső független felülvizsgálatnak kell alávetni.

9. A hatáskörrel rendelkező hatóságoknak ajánlott annak előírása az Euribor panelben résztvevő bankok számára, hogy vezessenek megfelelő nyilvántartást a kamatláb szolgáltatások valamennyi lényeges szempontjáról, többek között az egyszeri szolgáltatásokban érintett munkatársakról. A nyilvántartásokat olyan tárolóegységen kell tárolni, amelyről dokumentált ellenőrzési nyomvonallal együtt előhívhatók az adatok.
10. Mivel az Euribor fontos referenciaérték a bankok saját piacain, a hatáskörrel rendelkező hatóságoknak javasolt szorgalmazni az Euribor panelben való részvételt.

III. cím – Záró rendelkezések és végrehajtás

11. A hatáskörrel rendelkező hatóságoknak 2013. március 11-ig megfelelően be kell építeniük ezeket az ajánlásokat a felügyeleti gyakorlataikba.

4. Konzultáció és hatásvizsgálat

Mivel az Euribor rendszerszempon্তু jelentőséggel bír, és az említett felülvizsgálat jelentős hiányosságokat tárt fel, az Euribor megbízhatóságának és hitelességének növelése érdekében szükségesnek bizonyult azonnal végrehajtandó intézkedésekre ajánlásokat tenni. Az ügy sürgőssége, valamint az EBH meglévő, belső irányításról szóló iránymutatásának alkalmazási konkrétumait meghatározó felügyeleti intézkedések jellege miatt az EBH nem indít nyilvános konzultációt. Az EBH úgy határozott, hogy ezeket az ajánlásokat a banki érdekképviseleti csoportján (BSG) keresztül vitatja meg.

Az ügy sürgőssége miatt az EBH kizárólag magas szintű hatásvizsgálatot folytatott le. Az e dokumentumban javasolt ajánlások csak kismértékű többletköltségeket jelentenek az Euribor panelhez csatlakozó hitelintézetek, valamint azok nemzeti felügyeleti hatóságai számára az EBH belső irányításról szóló iránymutatásának további pontosítása során.

Az EBH úgy véli, hogy az ezzel járó teher eltörpül a megbízható Euribor benchmark értékből eredő, a hitelintézetek, fogyasztók, beruházók és pénzügyi piacok számára elérhető előnyök mellett. Az EÉPH, amely az EBH-val együtt szintén részt vett az ezen ajánlásokkal kapcsolatos háttérmunkában, ugyanerre a megállapításra jutott.

5. Az ajánlásoknak való megfelelés igazolása

Dátum:

Tagállam/EGT-állam:

Hatáskörrel rendelkező hatóság:

Ajánlások: Az Euribor-bankok felügyeleti ellenőrzéséről

Név:

Beosztás:

Telefonszám:

E-mail cím:

Felhatalmazással rendelkezem arra, hogy a hatáskörrel rendelkező hatóság nevében igazoljam az ajánlásoknak való megfelelést: **Igen**

A hatáskörrel rendelkező hatóság megfelel vagy meg kíván felelni az ajánlásoknak:

Igen **Nem** **Részleges megfelelés**

A hatáskörrel rendelkező hatóság a következő **okokból**¹ nem felel meg vagy nem kíván megfelelni az ajánlásoknak:

A részleges megfelelés és indokainak részletes bemutatása:

Kérjük, hogy ezt az értesítést küldje el a compliance@eba.europa.eu címre.²

¹ Részleges megfelelés esetén kérjük, a vonatkozó területek szerint jelölje meg a megfelelés és a meg nem felelés mértékét, valamint adja meg a meg nem felelés okát.

² Vegye figyelembe, hogy e megfelelési igazolás más módon – például a fenti e-mail címtől eltérő címre történő továbbítással, vagy az előírt formanyomtatványt nem tartalmazó e-mailben – való közzétevése nem fogadható el érvényes közzétételként.